

Handwritten initials

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. **9** -19**52**

B I N N E N L A N D S E   V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht no. 9 - 1952

V E R T R O U W E L I J K

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz.	1
II	Activiteit van de C.P.N. en haar Hulporganisaties	"	6
III	Vakbeweging	"	13
IV	Andere Stromingen	"	20
V	Indonesië	"	23
VI	Overzicht stakingen September 1952	"	25

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL.

De XIXde Partijdag te Moskou.

Bij het afsluiten van dit overzicht behoort het Congres van de Communistische Partij der Sowjet-Unie (C.P.S.U.) reeds tot het verleden. Aan de "grootste vredes-macht aller tijden" werd daar uitbundig eerbetoon gebracht, waarmede ook vele afvaardigingen van de zgn. nationale communistische partijen, o.a. die van Nederland, haar instemming hebben betuigd (zie volgend hoofdstuk).

De Sowjet-hiërarchie en alle daaraan ondergeschikten beijverden zich in de uitvoerigste bewoordingen de eer en glorie van het stalinisme te verkondigen. Reeds weken voor den aanvang van het Congres werd een papierlawine over de a.s. deelnemers en alle andere belangstellenden in de gehele wereld uitgestort teneinde de aandacht te vestigen op dit "historisch gebeuren".

Op de tweede October, drie dagen voor het begin van de Partijdag, verdrongen vele te Moskou aangekomen gedelegeerden en gasten zich bij krantenkiosken en boekwinkels om de 18e aflevering van "Bolchevik", het theoretisch orgaan van het Centraal Comité der C.P.S.U. (b) te bemachtigen. Dit gezaghebbende tijdschrift maakte aan de vooravond van het Partijcongres een aantal beschouwingen van Stalin wereldkundig, waarin hij, blijkens de dateringen, van Februari 1952 af tot eind September d.a.v., uiteenzettingen, correcties en toelichtingen gaf over politiek-economische vraagstukken in en buiten de Sowjet-Unie.

In de slotzitting van Dinsdag 14 October richtte Stalin zich persoonlijk tot het Congres, waarbij hij de kameraden uit de gehele wereld toesprak en verzekerde, dat de solidariteit van allen in de strijd voor de vrede zowel de internationale, als de nationale belangen der vredelievende volkeren ondersteunt. Stalin stelde met nadruk vast, dat de belangen van de Sowjet-Unie uiteraard niet zijn te scheiden van de zaak des vredes in de gehele wereld. Zij versmelten daarmede. "Als kameraad Thorez of kameraad Togliatti verklaren, dat hun volkeren geen oorlog tegen die der Sowjet-Unie zullen voeren, dan is dat een ondersteuning, bovenal van de arbeiders en boeren van Frankrijk en Italië, die voor de vrede strijden, en dan mede een ondersteuning van de vredelievende inspanningen der Sowjet-Unie".

Het zou te dezer plaatse bezwaarlijk zijn de verhandelingen op en om het jongste Partijcongres te Moskou op de voet te volgen. Vóór alles kan worden geconstateerd, dat Stalin nog steeds de centrale plaats inneemt. "De wijze leider" houdt voorlopig de teugels van het bewind stevig in eigen handen, al heeft hij, kennelijk vanwege zijn gevorderde leeftijd, de noodzaak gezien om voorzieningen te treffen, die tot uiting komen in de uitbreiding en de betrekkelijke verjonging van enige partij-organen. Het Politiek Bureau en het Organisatie Bureau zijn opgegaan resp. in een "Presidium" en in het reeds bestaande "Secretariaat", dit laatste in feite de machtige arm van Stalin. Het algemeen bestuur van de C.P.S.U., met name het Centraal Comité, is weliswaar uitgebreid van 144 tot 235 leden. Dit is echter van betrekkelijke waarde, want Presidium en Secretariaat hebben de leiding van het communistische regime en bepalen van dag tot dag de tactische en strategische koers van het stalinisme.

Van het Politburo zijn 11 van de 12 leden overgegaan naar het Presidium. Alleen Andreï Andreejew werd buiten dit opperste college gezet, kennelijk om te boeten voor de door hem zelf erkende tekortkomingen bij het maken van plannen ter verdere ontwikkeling van de landbouw in de U.S.S.R. Hij blijft wel lid van het Centraal Comité. Wysjinsky, die Molotow eertijds opvolgde als minister van buitenlandse zaken, is thans opgenomen in de hoogste partijregioenen en wel als plaatsvervangend lid van het Presidium. Hij was tot dusver lid van het Centraal Comité. Achter de schermen blijft Molotow, naar het schijnt in nauwe samenwerking met Malenkow, de voornaamste figuur na Stalin in het opperbestuur der U.S.S.R. Het officiële staatshoofd van de Sowjet-Unie, president Shvernik, is opgenomen in het Presidium; hij was tot dusver plaatsvervangend lid van het Politburo. De ruim 40-jarige Suslov, een marxistisch intellectueel, is, ondanks zijn jeugdige leeftijd, eveneens lid van het Presidium geworden (hij zou het Kominform leiden). Zijn kwaliteiten op het terrein van propaganda en agitatie zijn in de Sowjet-pers uitbundig geprezen. Staat deze opvallende promotie wellicht in verband met de zich verscherpende anti-Amerika-hetze van het Kremlin?

Stalin, de politieke sphynx.

Het Westen zal, zonder onderschatting van het Russische gevaar, in het oog moeten houden hoezeer bij deze Partijdag de propaganda naar de voorgrond werd geschoven. Het Congres had allereerst de taak naar buiten de eenheid en de bestendiging van het communistische systeem te demonstreren. De toon van alle redevoeringen getuigde van een overdreven gevoel van eigenwaarde en zelfverzekerdheid en varieerde van gematigd aandoende overreding tot min of meer openlijke dreigementen aan het adres van de "vijand".

Hiervoren werd gememoreerd, dat Stalin het Partijcongres heeft ingeluid met publicaties van zijn hand in "Bolchevik". Persoonlijk heeft hij het uitgeluid met een vrij agressief gestelde toespraak op de sluitingsdag. Deze bleek gewijd aan de betekenis van de internationale strijd voor de vrede en was bovenal gericht tegen "de bourgeoisie". Stalin noemde haar de "voornaamste vijand van de vrijheidsbeweging". De huidige bourgeoisie zou geen spoor meer bezitten van haar vroegere liberalisme. "De banier van de burgerlijk-democratische vrijheden is overboord gezet". Naar Stalin's woorden heeft de huidige bourgeoisie haar nationale beginsel verloochend en verkoopt zij thans de rechten en de onafhankelijkheid van de natie voor dollars. Zich richtend tot de aanwezige vertegenwoordigers van "de communistische en democratische partijen" (welk tweede begrip Stalin in zijn toespraak niet nader heeft toegelicht), spoorde hij aan de banier opnieuw te heffen en voorop te dragen als "patriotten" en als "leidende kracht van de Natie", omdat niemand anders dit kan.

Deze rede van 14 October j.l., uiterst beknopt van vorm, maar boordevol dubbelzinnigheden, werd een toonbeeld van Stalins bekende politieke opportunisme. Zijn karakteristiek van de Rus-

sische Partij van 1917 tot 1945 bevatte uitsluitend een verheerlijking van de kracht der C.P.S.U. (B) of, met zijn eigen woorden, van deze eertijds vrijwel alleenstaande "stootbrigade" van de "revolutionnaire wereldarbeiders-beweging". Ofschoon Stalin op 9 Februari 1946 te Moskou nog nadrukkelijk had vastgesteld, dat de tweede wereldoorlog "van het begin af" het karakter droeg van een anti-fascistische strijd, beweerde hij thans, dat de Sowjet-Unie de Duitse en Japanse tyrannie verpletterde en de volken van Europa en Azië bevrijdde van de fascistische slavernij.

Politieke salto.

Blijkbaar doelbewust heeft hij het thans nodig geoordeeld, het aandeel van de "geallieerden" in de worsteling van 1941-1945 te verontachtzamen. Van 1939, toen de Sowjet-Unie met het Derde Rijk een niet-aanvalspact sloot, tot 1941, het jaar van Hitlers agressie tegen Rusland, verkondigde Moskou aan alle buitenlandse communistische partijen, dat de strijd van de Westerse mogendheden tegen Hitler uitsluitend een kapitalistische aangelegenheid was en dat de communisten er voor moesten passen om de "imperialistische kastanjes" uit het vuur te halen. Een standpunt, dat de partij in Nederland o.m. bijviel in haar scholingsorgaan "Politiek en Cultuur" van Juni 1940.

De strekking van Stalins toespraak van October 1952 gaat opnieuw in de richting van deze visie-anno 1939 van het Kremlin. De Russische staatsleider heeft dit staal van opportunisme, dat mindere goden der partij het politieke hoofd zou hebben gekost, op zijn wijze nog "ge-argumenteerd". De C.P.S.U. staat, zo verklaarde hij ten overstaan van de congresgangers, niet langer alleen, want "van China en Korea tot en met Tsjecho-Slowakije en Hongarije" zijn nieuwe stootbrigaden naar voren getreden in de gestalte van de volksdemocratische landen.

Politiek zwaar wegend is de passage waarin Stalin refereert aan revolutionnaire praktijken en de daaruit voortgekomen resultaten. Zij luidt: "Bijzondere aandacht verdienen die communistische, democratische of arbeiders- en boerenpartijen, die nog niet aan de macht zijn gekomen en die haar arbeid voortzetten onder het juk van de draconische burgerlijke wetten" (onderstreping dzz.)

Natuurlijk hebben zij het, aldus Stalin, in hun werk zwaarder, maar niet zo zwaar als "wij Russische communisten" in de tijd van het Czarisme. Zij kunnen uit de fouten en successen van de Sowjet-Unie en de volksdemocratische landen leren en zo haar arbeid verlichten. Optimisme klinkt door in zijn opmerking:

"Thans is de strijd van onze Partij gemakkelijker geworden en het werk verschaft ook meer vreugde".

Partijlijn en "koude oorlog".

De uitkomst van het XIXde Partijcongres te Moskou heeft aangetoond, dat niets bij de voorbereiding en de afhandeling van de agendapunten aan het toeval of aan de improvisatie werd overge-

VERTROUWELIJK

laten. De voornaamste projecten heeft de Partijdag, ondanks zijn spraakwaterval, aanvaard als een college van ja-zeggers. De partijstatuten zijn overeenkomstig het ontwerp veranderd en dus in haar formulering verscherpt en onverzettelijker gemaakt t.a.v. eventuele afwijkingen. Het Vijfjarenplan, de economische ruggraat van de USSR, zal verder worden ten uitvoer gelegd zoals werd uitgestippeld. Het is reeds sedert 1951 metterdaad ter hand genomen. De Partij heeft haar aanduiding "bolsjewiki" afgekapt, omdat bolsjewistisch en communistisch voortaan als gelijkkluidende begrippen worden aangemerkt.

De eerder genoemde artikelen van Stalin in "Bolchevik" en Stalin's rede op het Congres zullen, ongeacht de betekenis van de andere redevoeringen, in de naaste toekomst het studiemateriaal bij uitnemendheid vormen om door te dringen in de geheimen en de fijnste roerselen van het stalinisme. De strekking van Stalin's rede is onmiskenbaar revolutionair al wekt de zorgvuldige, voorzichtige woordkeuze ervan die indruk niet spontaan. Het Kremlin vertrouwt hier kennelijk op het interpretatie-talent van de buitenlandse kameraden.

Officiëel bewandelt Stalin voorshands de gulden middenweg, die plaats biedt aan het vreedzaam naast elkander voortbestaan van het "socialistische" en het "kapitalistische" systeem.

Hij stelt daarbij, dat een onvermijdelijk gewapend conflict tussen de kapitalistische landen onderling eerder moet worden verwacht dan een oorlog tussen enerzijds het kapitalistische en ander zijds het Sowjet-blok. De beweerde economische ontbindingsverschijnselen van het imperialisme zouden hiertoe bijdragen. Volgens Stalin's jongste visie is, als gevolg van de tweede wereldoorlog, de ene wereldmarkt; waarmede Lenin rekening hield, uiteengevallen in twee markten. Dit veranderde leninistische "ge-loofspunt" is voortaan een van de nieuwe waarheden der partijdoctrines.

De "nieuwe strategie tot ondermijning, ontwrichting en splitsing van het kapitalisme", kan leiden tot een toespitsing van de zgn. koude oorlog. Stalin acht deze, blijkens zijn recent gesprek met Nenni en zijn op schrift gestelde jongste inzichten, onontbeerlijk voor de versterking van de communistische machtspositie.

Het past geheel in het beeld van de koude oorlog, dat Rusland het voorshands prefereert als apostel van de wereldvrede grimmig te doen tegen de "belagers" daarvan. Vooral Amerika moet het hierbij ontgelden. Dit verklaart mede, waarom de kortstondige loopbaan van George Kennan als Amerikaans ambassadeur te Moskou onder druk van het Kremlin abrupt werd beëindigd.

Moskou zal proberen steeds nieuwe vormen te vinden voor haar al of niet gewelddadige agressie. Het zal hoofdzakelijk van het effect van de daartegenover te stellen bedwingingspolitiek der niet-communistische maatschappij afhangen of men er in slaagt deze agressie, met inbegrip van de zenuwoorlog, te neutraliseren. In zo'n situatie zou een "koude vrede" de verhoudingen bepalen en zou er sprake zijn van een gewapende vrede zonder vredesverdragen.

De onwil van het Russisch-Chinesche blok om te komen tot een mogelijk snelle beëindiging van de oorlog in Korea en Vietnam, illustreert dat het Westen voorlopig rekening zal moeten houden met het feit, dat Moskou nog steeds niet van de drempel van het gewapend geweld wil afstappen.

Spanningen in Frankrijk.

De communisten in Frankrijk hebben hun agitatie aanzienlijk opgevoerd n.a.v. het verzoek van de Franse regering aan de President der Nationale Vergadering tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van zes vooraanstaande partijfunctionarissen (Duclos, Billoux, Fajon, Guyot, Marty en Feix). Vrijwel in dezelfde periode werden in arrest gesteld, waarschijnlijk onder beschuldiging van het in gevaar brengen van de uitwendige veiligheid van de Staat, vier leiders van de Communistische Jeugdbeweging in Frankrijk (de U.J.R.F.) en de secretaris-generaal van de communistische vakbeweging, de C.G.T. (Alain le Leap).

De Franse C.P. reageerde hierop onder meer met een forse protestcampagne zonder stakingen. Een oproep van de P.C.F. stelde de zaak aldus, dat het Franse volk in zijn geheel front moet maken tegen fascistische en militaire terreur, waarachter de Amerikaanse "meesters" heten te staan. De communistische Vredescampagne wordt hierdoor aangewakkerd maar niet in nieuwe banen geleid. Onmiskenbaar is hierbij de samenhang van anti-Ridgwaydemonstraties en van ontelbare andere acties tegen de Europese defensieinspanningen, zoals de strijd tegen de ratificatie van de verdragen van Bonn, tegen de kolen- en staalgemeenschap van Schuman etc..

De communisten in Nederland hebben hierop slechts sober gereageerd met een beknopt, instemmend vermelden van de door de P.C.F. gegeven voorstelling van zaken. Het recent bezoek van generaal Ridgway aan Nederland liet de C.P.N. c.a. vrijwel geruisloos passeren; geen demonstraties, een enkele vergadering en niet meer dan een papieren protest (zie hoofdstuk II). Uit het zeer beperkte, beschikbare feitenmateriaal valt dezerzijds niet te concluderen of, en in hoeverre hier sprake kan zijn van het deelnemen aan een communistische operatie in internationaal verband, gericht tegen het moreel der Atlantische verdedigingskrachten. Voor wat het optreden van de C.P.N. en haar mantelorganisaties, meer speciaal van het A.N.J.V. en de N.V.B. aangaat, kan het antwoord hierop niet bevestigend luiden.

Thorez terugverwacht.

De spanning in de Franse Communistische Partij (P.C.F.) is nog steeds niet geweken. Waarschijnlijk is het wachten op de terugkeer van Maurice Thorez, die in October 1952 uit Rusland in Frankrijk werd terugverwacht na zijn langdurige afwezigheid. De kwestie Marty/Tillon, vermeld in het vorige overzicht, is nog steeds niet opgelost. André Marty zou nu ook uit het Dage-

VERTROUWELIJK

lijks Bestuur van de partij zijn gezet wegens zijn beweerde obstinate weigering om in het openbaar boete te doen door zijn "ernstige politieke afwijkingen te bekennen".

De verwachtingen t.a.v. Thorez zijn binnen de Franse Partij kennelijk hooggespannen. Men ontkomt niet aan de indruk, dat Marty en Tillon tot op zekere hoogte mede het slachtoffer zijn geworden van de persoonsverheerlijking van de algemeen-partijsecretaris. De hun ten laste gelegde vergrijpen moeten schril afsteken tegen de ongekende deugden en kwaliteiten van de man, die in staat heet te zijn door zijn grote voorbeeld de Franse arbeiders verder aan te voeren naar nieuwe successen.

Medische conferentie.

Het medische congres, dat van 16 t/m 18 October te Montecatini in Italië zou worden gehouden, kon geen doorgang vinden, omdat de Italiaanse Regering geen toestemming heeft gegeven. Het Wereldcongres voor medici, aldus de officiële toelichting, is een organisatie, die zich niet interesseert voor de medicijnen, maar voor het communisme.

HOOFDSTUK II - ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES.

ALGEMEEN

Op 1 October vonden in het district Amsterdam van de C.P.N. opmerkelijke bestuursmutaties plaats. De voornaamste posten werden toebedeeld aan Gerrit Blom (17-4-1909 Amsterdam), Sieuwert Geugjes (14-7-1926 Zaandam) en Willem Frederik Hendrik van het Schip (22-6-1918 Amsterdam), die als 1e, 2e en 3e secretaris werden belast met respectievelijk "de eenheid van actie van communisten en socialistten", de agitatie/propaganda en het bedrijfs-werk. Jaap Brandenburg, die tot dusverre als politiek-secretaris een sleutelpositie innam, kreeg het districtsvoorzitterschap toebedeeld. De Waarheid van 7 October vermeldt enige politieke antecedenten van de nieuwe figuren. Het zijn allen sinds lang vooraanstaande partijgenoten met gedegen bestuurservaring in de C.P.N. zelve of in een van haar mantelorganisaties.

Hoewel naar de vorm slechts betrekking hebbende op het district Amsterdam, treedt de algemene strekking van deze veranderingen duidelijk naar voren uit de toelichting die van C.P.N.-zijde werd gegeven. Het districtsbestuur, zo wordt hierin gezegd, gaf zich tezamen met vertegenwoordigers van het partijsecretariaat rekenschap van de grote betekenis, die het werken van "de Amsterdamse Partij" heeft voor het gehele Nederlandse volk. "Daarom werd besloten de politieke leiding van het district te versterken en op te dragen" aan de hiervoren genoemde functionarissen.

Onverwacht kwam de reorganisatie niet. Reeds lang was het geen geheim meer, dat de situatie in de hoofdstad de partijlei-

VERTROUWELIJK

ding zorgen bearde. In April van dit jaar disqualifiediceerde Paul de Groot "de Amsterdamse Partij" openlijk als "zelfge-noegzaam", met de toevoeging, dat een communist ophoudt commu-nist te zijn wanneer hij hoogmoedig is of met zichzelf tevreden. Deze vermaning klinkt door in de motivering van de thans, kenne-lijk op last van de partij-top getroffen voorzieningen. In Am-sterdam, zo heet het, zijn onvoldoende vorderingen gemaakt in de strijd voor de vrede en in het verwezenlijken van de eenheid van actie der arbeidersklasse.

Opvallend was het tijdstip waarop de mutaties plaats vonden, nl. één dag vóór het vertrek van de algemeen secretaris der CPN naar Moskou. Het is verleidelijk dit in verband te brengen met de belangstelling, die de Russische meesters ongetwijfeld ook voor de stand van zaken in Nederland hebben. In elk geval kon de C.P.N.-secretaris zich nu, zo nodig, refereren aan een recent corrigerend ingrijpen van de partijleiding.

DANKBAAR EN VOLGZAAM.

De tweemans-delegatie naar het XIXde congres van de C.P.S.U. - Paul de Groot en de reeds eerder afgereisde Gerben Wagenaar - nam drie geschenken mede naar Moskou: een kostbare zijden, Neder-landse vlag waarop in gouden letters de inscriptie "De Nederlandse arbeiders zullen nooit oorlog voeren tegen de Sowjet-Unie"; een album met foto's, tekeningen en oproepen uit de jaren '20, die een beeld moeten geven van de strijd, welke "de Nederlandse arbeidersklasse" in die dagen voerde tegen de interventie-oor-logen van de kapitalistische landen contra de jonge Sowjet-Unie; en een molentje "dat in het kamp Vught is gemaakt door de Schoon-hoven-jongens".

De overhandiging van de cadeaux ging gepaard met een korte begroetingsrede van De Groot tot het Moskouse partijcongres, op 11 October. Hij noemde Stalin "de grootste veldheer van alle tij-den", die ook het Nederlandse volk bevrijdde van het wrede juk van Hitler. Voorts verklaarde hij er van overtuigd te zijn, te dezen niet alleen te spreken namens de partij, doch ook uit naam van het Nederlandse volk. Doelende op Stalin's jongste verhandeling in het Sowjet-Russische orgaan "Bokehewik" over de internationale situatie voegde Paul De Groot daaraan o.m. het navolgende toe: Met grote vreugde hebben wij kennis genomen van de nieuwe, rijke schepping van het wetenschappelijke Marxisme-Leninisme, welke kameraad Stalin de mensheid aan de vooravond van dit congres ge-schonken heeft. Ook wij, Nederlandse communisten, zullen met dit nieuwe klassieke werk van Stalin uitgerust, thans met volledige zekerheid onze strijd voor het welzijn van ons volk, voor vrede, nationale zelfstandigheid en democratie kunnen voortzetten tot aan de overwinning. (Verslag De Waarheid 13-10-1952).

Deze toespraak en de aard der aangeboden geschenken zijn mede typerend voor de wezenlijke verhouding van een "nationale communistische partij" tot Moskou.

Rapport

Na terugkeer van bovengenoemde C.P.N.-functionarissen in Nederland, komt het voltallig Partijbestuur in bijzondere zitting bijeen om een verslag over het C.P.S.U.-congres aan te horen en te bespreken. Op het programma staat voorts "een reeks massa-meetings" ter gelegenheid waarvan "het Nederlandse volk" kennis kan nemen van de in Moskou genomen besluiten. Ook zal een brochure worden gedrukt met o.m. de redevoeringen van Stalin en Malenkow.

Benno Stokvis exit.

De Waarheid van 8 October meldde, dat het oud-Tweede Kamerlid mr B.J. Stokvis uit de Partij was getreden. Deze daad wordt aangeduid als "desertie uit de rijen van de strijders voor vrede en democratie". Hoewel betrokkene weigerde commentaar op zijn besluit te leveren, moest het volgens hem wel duidelijk zijn, dat dit niet uit enthousiasme is geschied.

De C.P.N. leed hier een gevoelig verlies. Intellectuelen van het kaliber Stokvis zijn in haar gelederen dun gezaaid. Men weet, dat Mr Stokvis bij de jongste Kamerverkiezingen dusdanig op de partijlijst werd geplaatst, dat hij bij voorbaat niet als parlementslid kon terugkeren.

Voorspel Partijcongres C.P.N.

In Congreskrant no. 1, te volgen door een tweede en laatste uitgave, wordt onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur der C.P.N. "een grondslag gelegd" voor de discussie op het vierde na-oorlogse partijcongres (22-25 November a.s. te Amsterdam).

Naast overbekende propagandistische motieven, bevat deze eerste aflevering een aantal aanwijzingen van de partijleiding over de te volgen en door het congres te bekrachtigen koers.

In het centrum van alle inspanningen blijft de versterking van de verbinding met de massa staan. Een bijdrage onder die titel spreekt over de noodzaak deze binding ook thans na te streven op "de andere gebieden, in de vakbeweging en de bedrijven, in de werklozenbeweging, in de buurten en in de talloze verenigingen van het werkende volk op elk gebied".

Voorwaar geen nieuw geluid, nog minder een koersverandering. Hier wordt nogmaals het verlangen beklemtoond om in het leven van alle dag, dus ook buiten de beperkte kring van partijgenoten en geestverwanten, te doen ijveren voor samenwerking met niet-communisten.

Hoe komt het, zo wordt gevraagd, dat er in de praktijk zo weinig van het werk van de partij in de massa is verwezenlijkt? Naar de mening van het Dagelijks Bestuur moet het antwoord op deze vraag worden gezocht in een critische en zelfcritische beoordeling van het werk van het Partijbestuur op het gebied van het leiding geven aan de arbeid der partijgenoten in de E.V.C. en het N.V.V.. "De massa moet thans in beweging worden gebracht".

VERTROUWELIJK

Om dit te doen dient o.m. het onvoldoend geachte aantal "vrijgestelde" krachten te worden opgevoerd. Zowel de partijleiding als de "leidende kaders" moeten worden "verfrist". Amsterdam stelde reeds door de vervanging van enige districtsbestuurders een voorbeeld, waaraan het komende partijcongres zich kan spiegelen. De conclusie dezerzijds lijkt niet voorbarig, dat in de naaste toekomst nog andere prominenten een koude douche zullen krijgen.

Blokklijsten.

In het zicht van de in 1953 te houden gemeenteraadsverkiezingen, moet volgens de partijleiding volhardend worden gestreefd naar de vorming van blokklijsten "met de P.v.d.A., de V.V.D. en alle vredelievende groepen en personen".

Deze opwekking in de lijn van de brede frontpolitiek is een reprise van het vergeefse communistische aanbod bij de jongste Tweede Kamerverkiezingen. Zij is ook thans niet meer dan een hol gebaar.

Mantel- en Nevenorganisaties.

VREDESBEWEGING.

De in vorige maandoverzichten geschetste voorbereidingen voor het op 5-12-1952 in Wenen beginnende "Vredescongres der Volkeren" vinden onverminderd voortgang. Men is er in geslaagd een voor buitenstaanders vrij neutraal aandoend comité van aanbeveling te vormen. Het secretariaat hiervan berust bij de tot dusver nog niet gecompromitteerde P.G. Sabbelee-van Bronkhorst, wonende te Amsterdam, Kromme Waal 31. De bestaande binding tussen het comité van aanbeveling en de Nederlandse Vredesraad wordt door de wijziging van het secretariaat (voorheen gevestigd op het adres Nieuwe Keizersgracht 61 te Amsterdam) verder verdoezeld. Deze opzet komt voorts tot uiting in de wijze waarop diverse communistische leden van het comité van aanbeveling worden aangediend. De algemeen secretaris van de Nederlandse Vredesraad, Marcus Bakker, die tevens deel uitmaakt van het CPN-Partijbestuur, wordt de Nederlandse bevolking voorgesteld als journalist. De bekende EVC-er Siem Schoen, lid van het werkcomité van de Nederlandse Vredesraad, figureert voor deze gelegenheid als houtbewerker.

Het ligt in de bedoeling een Nederlandse delegatie van ca. 60 personen naar Wenen af te vaardigen. Voor het merendeel komen hiervoor lieden in aanmerking, die zich tot dusver niet met de communistische vredesbeweging hebben ingelaten.

Het Duitse Probleem.

De propaganda in Nederland ten behoeve van de internationale conferentie voor een vreedzame oplossing van het Duitse probleem (vide m.c. no. 7-1952) werd veel minder intensief gevoerd dan die voor het Weense congres. Kennelijk wilde men hier vermijden,

dat de buitenstaanders zouden opmerken hoe nauw de betrekkingen wel zijn tussen de (communistische) vredesbeweging in het algemeen en de Internationale Beweging voor een vreedzame oplossing van het Duitse vraagstuk, (Mouvement International pour la solution pacifique du problème allemand), die vele niet-communisten op sleeptouw tracht te nemen. Inmiddels is bekend geworden, dat de hiervoren vermelde conferentie tegen de Duitse herbewapening, die van 18 tot 21 October 1952 te Stockholm zou plaats vinden, opnieuw moest worden uitgesteld, ditmaal wegens weigering van visa door de Zweedse regering.

Het komende Weense "Vredescongres der Volkeren" heeft de Duitse kwestie overigens als eerste punt op de agenda staan.

Nog steeds bacteriën.

De sedert enige maanden op de achtergrond geraakte propaganda tegen het vermeende gebruik van bacteriologische wapenen in Korea werd in de afgelopen verslagperiode weer verhoogd. Het dagblad "De Waarheid" en het weekblad "Vrede" brachten uitvoerige beschouwingen over de bevindingen van een "internationale wetenschappelijke commissie" die gedurende twee maanden een onderzoek ter plaatse heeft ingesteld. "Het wetenschappelijk en moreel gezag van bekende geleerden als Dr Needham, Dr Malterre en prof. Weresjnikow zal zowel voor iedere Nederlandse deskundige als voor iedere leek een waarborg zijn voor de betrouwbaarheid der gemelde feiten", aldus het slot van de beschouwing in "Vrede".

Sowjet-Propaganda in Nederland.

De vereniging "Nederland-USSR" hield haar eerste congres sinds April 1950 te Amsterdam op 4 en 5 October j.l.. De daarvoor in de statuten gestelde termijn werd met meer dan een jaar overschreden. Tijdens de afgelopen leden- en abonnéwerfactie (September 1951-Maart 1952) werden aanzienlijke resultaten bereikt. Dienovereenkomstig gaf het hoofdbestuur een optimistische voorstelling van zaken. De beschrijvingsbrief van het congres stelde het huidige ledenaantal op ruim 20.400 tegen 9.734 in 1950. Thans worden - zo is vermeld - 13.300 maandbladen afgerekend; in 1950 bedroeg dit aantal slechts 6.500.

Het ledental fluctueert evenwel sterk, wat de bestuurders van deze mantelorganisatie kennelijk heeft genoopt om in financieel opzicht bij de samenstelling van de plannen voor het komende seizoen toch voorzichtigheid te betrachten.

De thans voorgestelde uitbreiding van het hoofdbestuur en van het werkerscorps met 50% binnen 6 maanden zal de voorwaarden moeten scheppen om de hiervoren vermelde winst te kunnen besteden en de nodige krachten ter beschikking te krijgen voor het bevorderen van de groei dezer organisatie. Het plan tot oprichting van nieuwe afdelingen in plaatsen waar reeds "losse" leden werden gewonnen wijst in dezelfde richting.

Het aantal delegaties naar Rusland zal zo hoog mogelijk worden opgevoerd. De afvaardiging, die in November 1950 de Sow-

jet-Unie bezocht, zou op 71 vergaderingen niet minder dan 13.000 toehoorders hebben getrokken. Blijkbaar slaat in het Westen deze soort van propaganda voor het "socialistisch vaderland" nog het meest in bij diegenen, die geneigd zijn de Westerse voorlichting over de USSR als min of meer partijdig te beoordelen. In dit opzicht zijn pro-Russische vriendschapsverenigingen, zoals Nederland-USSR hier te lande, belangrijke instrumenten van Moskou's psychologische oorlogvoering.

Evenals de andere mantelorganisaties van de C.P.N. zal ook de vereniging "Nederland-U.S.S.R. nauwer betrokken worden in de communistische vredescampagne. Dit werd mede bevestigd door de aanwezigheid van de russophile vredesstrijder Ds W.S.H. van Dalen op het jongste congres. Men wil elke "sectarische" tendenz uitbannen. "De vereniging een tehuis voor allen" is een van de leuzen voor het komende werkseizoen.

Gewestelijke conferenties A.N.J.V.

Resp. op 20 en 21 in Amsterdam en op 27 en 28 September j.l. te Groningen, Deventer en Utrecht werden gewestelijke conferenties van het A.N.J.V. gehouden. Men besprak het winterprogramma, waarin de plannen voor het bevorderen van ontspanning en politieke scholing een voorname plaats innemen. Het verbond heeft immers te kampen met een oude moeilijkheid. De communistische partij verlangt primair van het A.N.J.V., dat het een politiek bewuste strijdorganisatie voor de jeugd zal zijn. Deze eis wordt onderschreven door het A.N.J.V.-hoofdbestuur. Binnen het verbond ervaart vooral het middenkader, dat de jeugd alleen kan worden gebonden wanneer het A.N.J.V. meer aandacht besteedt aan ontspanningsmogelijkheden.

Het gevolg van de huidige toestand is een zekere passiviteit op beiderlei gebied waaruit weer teruggang van het aantal leden en van abonné's op het blad "Jeugd" voortvloeit.

Sinds het "Pinksterjeugdfestival voor de Vrede" in het voorjaar van 1952 bleek betrekkelijk weinig activiteit. Reeds eerder werd de terugkeer van de actieve en geroutineerde Johan Frederik Wolff gemeld, die thans verbonds-voorzitter is. Hij vertoefde echter sinds 22 September j.l. opnieuw in het buitenland. De E.V.C. heeft hem en Cornelis Geugjes uitgezonden naar Indonesië, waar beiden volgens een persbericht enige maanden zullen blijven. Wolff heeft derhalve alleen de in de aanvang genoemde conferentie van het A.N.J.V. te Amsterdam kunnen bijwonen.

Lages.

De Duitse oorlogsmisdadiger Lages is zoals bekend onlangs begenadigd. Het tegen hem in ons land uitgesproken doodvonnis werd gewijzigd in levenslange gevangenisstraf. Dit gratiebesluit heeft in brede kring opzien gebaard. Het gaf o.m. aanleiding tot het houden van een landelijke protestdemonstratie op 12 October j.l. te Amsterdam, waaraan circa 12.000 personen deelnamen. Op korte termijn werd voor dit doel een "Comité van Protest tegen

de gratieverlening aan Lages" gevormd, uiteraard met medewerking van de communisten; zij kregen hier onverwacht een unieke kans om hun "eenheidsfront-politiek" te ontplooiën. Initiatief behoefde in dit geval niet te worden genomen. Men kon zich beperken tot het aanwakkeren van de sentimenten en het leiding geven aan de daaruit ontsproten beroering.

Naast deze algemene agitatie hebben vrijwel alle communistische mantelorganisaties de zaak aangegrepen voor het opvoeren van de strijdvaardigheid in eigen gelederen. De vereniging "Verenigd Verzet 1940-1945", die reeds lang leden van de bonafide verzetsorganisaties in haar streven naar samengaan poogt te betrekken, bleek hier in het bijzonder diligent. Te dien opzichte kan worden gereleveerd, dat het hoofdbestuur van de B.O.I.W. (Bond van Oud-Illegale Werkers) reeds enige malen afwijzend reageerde op verzoeken van het communistisch "Verenigd Verzet 1940-1945" tot samenwerking en zich thans uitdrukkelijk distancieerde van de landelijke demonstratie.

Hoewel het dagblad "De Waarheid" zeer uitvoerig heeft bericht over de hoofdstedelijke demonstratie onthield de redactie zich van politiek commentaar en bleef de partij als zodanig op de achtergrond. Kennelijk wordt het bij de huidige ontwikkeling niet opportuun geacht als "voorhoede" te fungeren.

Ook in de volksvertegenwoordiging speelden de communisten bij het aan de orde komen van de kwestie Lages een bescheiden rol.

Nog "bescheidener" was de scherp-afwijzende houding van de C.P.N. t.a.v. een door de Landelijke Organisatie van Oud-Illegale Strijders (L.O.O.I.S.) geponeerde eis tot aftreden van de Minister van Justitie, overigens wel in tegenspraak met uitlatingen, die verslaggevers van "De Waarheid" optekenden onmiddellijk na het bekend worden van het gratiebesluit. In die reportage deed het C.P.N.-dagblad, zij het via opmerkingen van "buitenstaanders", de suggestie om ook in Nederland de minister van Justitie ten val te brengen naar het voorbeeld van België. Daar werd minister Pholien op de amnestiekwestie gedwongen zijn portefeuille ter beschikking te stellen.

Voor de stalinisten is de agitatie rond het geval Lages niet beëindigd. Een nationaal petitionnement, waarin een waarborg wordt verlangd, dat Lages geen verdere strafvermindering zal krijgen, moet in de komende maanden dit verzet levendig houden en zo mogelijk ombuigen naar en dienstbaar maken aan de politiek van Moskou t.a.v. West-Europa.

Vrouwenleven in Oost-Europa.

De Nederlandse Vrouwen Beweging organiseerde van 29 September tot 5 October j.l. te Amsterdam een tentoonstelling onder de naam "Zo leeft de vrouw in Oost-Europa". Het materiaal bestond voornamelijk uit foto's en propaganda-lectuur. Voorts waren enige kledingstukken en gebruiksvoorwerpen uitgesteld. De tentoonstelling, die tevens in Den Haag zou komen, werd geopend door de bekende N.V.B.-voorzitster M.E. Lips-Odinot.

De N.V.B. vormde een protest-comité tegen de komst van Generaal Ridgway in Nederland (24-9-52). Met toestemming van de politie werd in Den Haag aan een Amerikaanse veiligheidsofficier een brief voor Mevrouw Ridgway overhandigd. De tekst daarvan werd in het C.P.N.-dagblad gepubliceerd.

Actie onder militairen.

Het A.N.J.V. heeft zijn papieren-actie onder militairen met de verspreiding van tegen de Europese Defensie Gemeenschap gerichte pamfletten hier en daar voortgezet. Dezerzijds zijn er geen berichten waaruit zou kunnen blijken, dat op dit terrein al reeds in Nederland intensief wordt gewerkt (Zie Hoofdstuk I).

In het voorgaande maandoverzicht werd gewezen op enige internationale activiteit-terzake, i.v.m. het optreden van de Internationale Democratische Vrouwen Federatie (F. D. I. F.). Ook de communistische vrouwen hier te lande hebben zich zoals te verwachten was, bezig gehouden met propaganda tegen de Westerse defensie-inspanningen, die verpaupering van de werkers veroorzaken. Een "onvermijdelijk" comité werd opgericht. Het eiste nader onderzoek naar de omstandigheden, waaronder de soldaat Alli Möllerling het leven verloor.

Er schijnt tussen de mantelorganisaties van de C.P.N. een bepaalde, ofschoon niet streng gescheiden werkverdeling te bestaan. De N.V.B. poogt in hoofdzaak ouders, echtgenoten en verloofden van de dienstplichtigen te benaderen. Het A.N.J.V. tracht de militairen persoonlijk te bewerken. Onder de huidige omstandigheden verwachten de communisten blijkbaar weinig heil van aansporingen tot weerstand op strikt politieke gronden. Hun agitatie is een mengsel van uiteenlopende elementen, nl. een geruststelling t.a.v. Rusland's bedoelingen en het aanwakkeren van gevoelens van onbehagen onder de massa. Deze moet ervan worden overtuigd, dat de Atlantische verdediging in feite een geld-, levens- en welstandverslindende affaire is, die uitsluitend het "oorlogszuchtige kapitalisme" ten goede komt.

HOOFDSTUK III - VAKBEWEGING.

A. Het 3e E.V.C.-Congres.

I. Aankondiging.

In "Werkend Nederland" kondigt de Algemene Raad van de E.V.C. aan, dat op 26, 27 en 28 December a.s. te Zaandam het derde congres van deze vakcentrale zal worden gehouden.

Vóór het congres zullen ledenvergaderingen de sociale en economische problemen van de arbeidersklasse hebben te bespreken, afgevaardigden moeten kiezen en kandidaten stellen voor het Verbondsbestuur, dat in zijn geheel aftreedt.

VERTROUWELIJK

Het vorige E.V.C.-congres werd belegd in 1949 (31-8 t/m 3-9). Volgens de statuten zou het derde congres in 1951 hebben moeten plaatsvinden. Het Verbondsbestuur der E.V.C. besloot echter in zijn zitting van 22-8-'51 dit congres eerst in Mei 1952 te doen houden. Op 29-10-'51 werd bepaald de congresdatum naar de tweede helft van 1952 te verschuiven, zulks in verband met de Kamerverkiezingen van Juni '52. De E.V.C.-leiding achtte het niet uitgesloten, dat de uitslag van de stembusstrijd, die van groot belang voor de vakbeweging werd geacht, bijzondere betekenis voor de E.V.C. kon hebben. Daarbij werd de mogelijkheid geopperd dat de P.v.d.A. wel eens oppositie-partij zou kunnen worden, zodat ook de positie van het N.V.V. aanmerkelijk zou veranderen.

Het aanstaande E.V.C.-congres zal inmiddels nog plaats vinden na het C.P.N.-congres van 22-25 November. Onder de gegeven omstandigheden kunnen eventueel voor de E.V.C. van belang zijnde richtlijnen, die op het partij-congres naar voren zouden komen, worden verwerkt en doorgegeven op het congres van de communistische vakbeweging.

II. Discussie-basis.

Als stof ter bespreking op de te houden ledenvergaderingen en als congres-discussiemateriaal, somt het E.V.C.-orgaan "Werkend Nederland" de volgende onderwerpen op:

1. Voor opheffing van de consumptie-beperking. - Tegen huurverhoging.

Deze twee zaken en ook nog enige sociale voorzieningen zijn van belang voor de gehele arbeidersklasse. De E.V.C. moet hiervoor niet alleen zelf strijden, maar ook anderen hierin betrekken. In dit verband wordt speciaal gewezen op het N.V.V.. De "weldenkende" en "goedwillende" leden daarin nemen voortdurend in aantal toe. De E.V.C. moet deze leden steunen in hun strijd tegen hun topleiding. In de bedrijven moeten de E.V.C.-ers begrip tonen voor "deleisen" en zich voor de inwilliging daarvan "inzetten", zonder hieraan steeds de algemene eis van 10% loonsverhoging te koppelen.

2. De E.V.C. en de strijd voor de vrede.

Geageerd wordt tegen de Europese Defensie Gemeenschap en de Kolen- en Staalgemeenschap, "daar beide ons land ondergeschikt maken aan de Amerikaanse oorlogsvoorbereiding". De E.V.C. is, aldus wordt gesteld, de enige vakorganisatie in Nederland, die onverkort het program van de Wereldvredebeweging ondersteunt. De E.V.C.-ers hebben tot taak in alle bedrijven vredescomit's in het leven te roepen en nieuwe aanhangers te werven van de Nederlandse Vredesraad.

3. Tegen de Werkloosheid. - Werk voor allen.

Geprotesteerd wordt tegen de Amerikaanse overheersing, welke verbiedt handel te drijven met de Sowjet-Unie, China en de Oost-Europese volksdemocratieën.

Aan de hand van wat daarover reeds eerder werd gesteld in de E.V.C.-brochure "Werk-Woningen-Welvaart", wordt geijverd voor uitvoering van openbare werken en het bouwen van meer woningen.

De E.V.C. begroet met instemming de activiteit, welke uitgaat van de werklozen-comité's en zegt deze alle steun toe.

4. Voor de verdediging van de vakverenigingsrechten en vrijheden.

Hierin wordt voornamelijk behandeld de wetgeving inzake de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. In de P.B.O. wordt het middel gezien om de E.V.C. te benadelen en uit te schakelen. De leden worden dan ook opgeroepen met kracht te strijden voor de handhaving en instituering van de bedrijfskernen en daarbij via eenheidslijsten samen te werken met Uniebondsleden. Tevens wordt de beperking van het stakingsrecht in de P.B.O. gelaakt.

5. Voor de eenheid in de Vakbeweging.

In vrijwel alle voorgaande punten werd reeds gewezen op de noodzakelijke samenwerking van E.V.C.-ers met anders-georganiseerden. In dit laatste punt wordt deze kwestie speciaal behandeld en met name wordt aangedrongen op eenheid van actie met N.V.V.-ers. "Daarbij wordt als naaste doel gesteld het overgaan van de E.V.C. naar het N.V.V., zodra in deze organisatie de vakverenigingsdemocratie wordt geëerbiedigd".

In deze strijd voor vakverenigingseenheid is en blijft het echter noodzakelijk, dat de E.V.C. haar ledental en invloed stelselmatig uitbreidt.

Deze vijf punten geven een indruk van hetgeen met betrekking tot de vakbondsactiviteit naar buiten, op het a.s. E.V.C.-congres zal worden behandeld. De Algemene Raad kondigt aan, dat het Verbondsbestuur aangaande de intern-organisatorische arbeid van de E.V.C. binnenkort een verslag zal publiceren. Verwacht mag worden, dat een deel van dit rapport zal zijn gewijd aan de resultaten van de bedrijfsorganisatorische opbouw, welke nu gedurende ruim een jaar in de E.V.C. wordt voorgestaan.

III. Het congres en zijn achtergrond.

Nieuwe gezichtspunten komen in de vijf punten niet naar voren; zij bevatten onderwerpen, die de E.V.C.-leiding reeds

eerder heeft geëntameerd. Dit program van actie volgt nauwgezet de algemene politieke lijn van het communisme. Gewenst wordt:

a. actie op nationale basis.

Bij het zoeken naar de grootst mogelijke eenheid van actie gaat in de E.V.C. allereerst de belangstelling uit naar de N.V.V.-ers. Regelmatig worden N.V.V.-"oppositieklanken" instemmend vermeld in de E.V.C.-organen met het steeds weer herhaalde commentaar, dat de N.V.V.- en E.V.C.-leden, ja alle arbeiders gemeenschappelijke belangen hebben. De eenheidsstrijd, zo heet het, dient algemene belangen. Ook het congres-discussiemateriaal beoogt deze collectieve interessensfeer te scheppen. Eisen zoals opheffing van de consumptiebeperking, geen huurverhoging, geen werkloosheid enz. willen dit streven accentueren.

b. hernieuwd fusie-aanbod.

Berend Blokzijl, sprekende over de noodzaak van eenheid van actie van E.V.C.-ers en N.V.V.-ers, voegde daar in 1951 reeds aan toe, dat eenheid van organisatie het uiteindelijk doel moest zijn. Ook punt vijf van het congres-discussiemateriaal gewaagt daarover opnieuw, met dit verschil, dat de vereniging van E.V.C. en N.V.V. nu zelfs als "naaste doel" wordt gesteld. Ook thans wordt hieraan de voorwaarde verbonden, dat eerst het N.V.V. blijk moet geven een organisatie te zijn, waarin de "vakverenigingsdemocratie" wordt geëerbiedigd. De op topniveau reeds eerder behandelde "fusie-zaak" komt voor de eerste maal op een congres aan de orde. Tot nog toe heeft op plaatselijke vergaderingen de fusie-gedachte onder de E.V.C.-leden weinig bijval kunnen vinden. Men voelt haar als een verraad aan de eigen vakbondsidealén. Ook het middel van de penetratie, mede ter verkrijging van invloed in het N.V.V., kan over het algemeen geen genade vinden in de ogen van de gewone E.V.C.-leden. Slechts de meer voegzame C.P.N.-ers in de Eenheids Vak Centrale kunnen terzake de communistische leiding volgen. Vele partijleden en het merendeel van de niet bij de C.P.N. aangesloten E.V.C.-ers, kunnen dit echter niet. De E.V.C.-leiding zal er ook nu wel op toezien, dat over het algemeen slechts politiek-betrouwbare figuren naar het congres worden afgevaardigd. Desondanks zal de fusie-aangelegenheid vermoedelijk een omstreden punt bij de discussies uitmaken.

c. weer "stakingslessen".

Het discussie-materiaal (punt één) houdt zich uitvoerig bezig met de manier waarop de leden in de bedrijven moeten

VERTROUWELIJK

optreden. De E.V.C.-ers dienen stakingsacties voor beperkte doeleinden (deeleisen) volledig te steunen. Deze activiteit op beperkte schaal maakt de arbeiders, naar men veronderstelt, rijp voor een belangenstrijd van massaal karakter. Hoe men deze laatste wil leiden is kennelijk nog niet definitief beslist. Enige maanden geleden namen de communisten als uitgangspunt van hun vrij scherpe critiek terzake stakingsacties bij de Vredestein-fabriek te Enschede en van de vissers in Scheveningen. De Waarheid (27-5-'52) en enige E.V.C.-organen hebben daaraan beschouwingen gewijd onder de kop "Stakingslessen". (Zie M.O. 5 - 1952, blz. 13 e.v.).

Bedoelde arbeidsconflicten zouden door een onjuist geachte leiding uiteindelijk de belangen der arbeiders afbreuk hebben gedaan. In den vervolge behoorden "geharde kernen van arbeiders" de zaak aan te pakken en in handen te houden. Zoals bekend werden deze wenken wel in de C.P.N.- en E.V.C.-pers opvallend bekend gemaakt, maar tot heden bleef toepassing in de praktijk achterwege. Het volgen van zulk een "harde koers" zou trouwens indruisen tegen de huidige drang naar acties op zo breed mogelijke grondslag. Het is evenwel opmerkelijk, dat "Werkend Nederland" bij de publicatie van het discussiemateriaal voor het a.s. E.V.C.-congres, thans toch terugkomt op deze materie. Opnieuw wordt in dit E.V.C.-periodiek gewezen op de beide verkeerd gelopen acties (Vredestein en vissers). Het Verbondsbestuur, zo wordt medegedeeld, zal binnenkort een beschouwing wijden aan het voorbereiden van en leiding geven aan acties. Afgewacht moet worden of de aangekondigde verhandeling een zij het late omhuiging zal zijn van de hiervoren gereleveerde "stakingslessen". Dit laatste lijkt aannemelijk, gelet op de afwikkeling van de dzz. eerder besproken zaak Billoux-Fajon in Frankrijk.

d. actie tegen Amerika.

In overeenstemming met de agitatie van Moskou contra de U.S.A., beogend het breken van de Westerse eenheid, betreft de E.V.C. in haar bespreking van de sociale en economische toestand in Nederland steeds het optreden van de Verenigde Staten.

De vrede heet bedreigd door rechtstreeks ingrijpen van Washington en mede door organisaties in Europa, onder Amerikaanse druk tot stand gekomen.

Werkloosheid behoeft in ons land ook al niet voor te komen, indien Amerika, dat de handel met het Oosten ten strengste verbiedt, ons maar niet dwars zit.

B. INTERNATIONALE CONFERENTIE VAN DE I.B.A. TEXTIEL- en KLEDING-INDUSTRIE.

Van 1 tot 5 October werd in Oost-Berlijn de 2e Internationale Conferentie gehouden van de Internationale Beroepsafde-

ling voor de Textiel- en Kledingindustrie, aangesloten bij het W.V.V.. Onder de afgevaardigden uit dertig landen bevond zich Teunis Stuivenberg (30-8-'16), landelijk voorzitter van de A.T.E.K., als vertegenwoordiger van deze E.V.C.-bedrijfsbond. Gedurende de conferentie had hij zitting in het presidium en in de resolutie-commissie.

Volgens Aubert, een van de vice-presidenten van de I.B.A. Textiel, zouden thans 25 vakverenigingen uit 19 landen, met in totaal meer dan 5 miljoen leden, bij de I.B.A. aangesloten zijn.

De conferentie koos in haar slotzitting een nieuw bestuur, waarin o.m. zitting hebben:

Therese Noce, Italië, presidente (herkozen);

Irena Piwowska, Polen, secretaris-generaal (in de plaats van Alexander Barski;

Korobowa, Sowjet-Unie, vice-president;

Aubert, Frankrijk, vice-president (herkozen);

Scapers, Zuid-Afrika, vice-president;

Schen Schan Min, China, vice-president;

Teunis Stuivenberg, Nederland, verkreeg eveneens een nog onbekende bestuursfunctie.

C. WERKLOZEN-COMITÉ'S.

De laatste maanden werden de onder de werklozen gevoerde acties met kracht voortgezet. Nog steeds blijven de financiële moeilijkheden van verschillende werklozencomité's groot. Teneinde hierin enige verbetering te brengen heeft de Landelijke Contactcommissie van Werklozen- en D.U.W.-arbeiders besloten een groot aantal busjes met het opschrift "Steunt de strijd tegen de Werkloosheid" uit te zetten. Zij zullen worden gedeponeerd vooral bij werkende arbeiders en winkeliers, die in het verleden hebben getoond de strijd van de werklozen te willen steunen. Op deze wijze hoopt de E.V.C.-leiding de door haar aan de genoemde Landelijke Contactcommissie voorgeschoten gelden terug te krijgen en een actieapparaat te formeren, dat zich ook financieel zelf kan bedruipen. Steeds duidelijker blijkt, dat deze actie-comité's bij uitstek geschikt worden geacht om kracht bij te zetten in de strijd voor de eenheid. Zoals bekend tracht men hiertoe contact te krijgen met leden van de Uniebonden, wel in het bijzonder met leden van het N.V.V.. "Eenheid van strijd nu, is eenheid van organisatie morgen". Mede te dien opzichte zal in de komende wintermaanden rekening moeten worden gehouden met verscherpte acties van de werklozencomité's. Volgens de laatste gegevens zijn inmiddels in den lande 60 comité's gevormd.

D. STAKING "DE OMMELANDEN".

1. Houding B.L.Z.-E.V.C..

Een op 21 Augustus 1952 uitgebroken staking bij de Coöp.

VERTROUWELIJK

Melkproductenfabriek "De Ommelanden", gevestigd te Groningen, duurde voort. Onmiddellijk bij het uitbreken van dit conflict, dat werd geproclameerd door de bij het N.V.V. aangesloten Algemene Nederlandse Agrarische Bedrijfsbond, heeft de Bond van Land- en Zuivelarbeiders (B.L.Z.-E.V.C.) getracht invloed op de gang van zaken uit te oefenen. Zij bood n.l. aan, deze staking eveneens bij het Gewestelijk Arbeidsbureau te Groningen als een door haar gesteunde staking te melden, teneinde de bemiddeling van het G.A.B. bij het werven van nieuwe arbeidskrachten te doen eindigen. De A.N.A.B. heeft deze samenwerking resoluut van de hand gewezen. Daarentegen werd de hulp van het O.V.B. in deze aangelegenheid later aanvaard.

De B.L.Z. deed in verband met het conflict verschillende pamfletten het licht zien. Enkele keren werd het dagblad "De Waarheid" bij de fabriek verspreid, echter zonder resultaat. De postende stakers weigerden bijv. het C.P.N.-dagblad aan te nemen.

2. Solidariteitscomité.

Het E.V.C.-Verbandsbestuur was te dezen over het optreden van de B.L.Z.-E.V.C.-hoofdbestuurders niet tevreden, aangezien zij zich met de onderhavige staking te weinig zouden hebben bemoeid. In verband hiermede werd te Groningen een solidariteitscomité samengesteld. Het propageert uitbreiding van de staking over andere te Groningen gevestigde bedrijven. Op door het comité belegde bijeenkomstenvoerde o.m. de bezoldigde B.L.Z.-hoofdbestuurder Gerrit Sinterniklaas, (29-8-00) het woord. Het is gebleken, dat ook vooraanstaande leden van C.P.N. en E.V.C. in het comité zitting hebben.

3. Steunverlening.

Bij dit conflict is voorts gebleken, dat men in E.V.C.-kringen een zonderlinge opvatting heeft over het steunen van eigen leden bij stakingen. De enige bij de B.L.Z. aangesloten staker kreeg ongeveer een derde van zijn weekloon, ongeveer 16 gulden, uitbetaald. Naar aanleiding hiervan verweet hij de E.V.C., dat zij wel in staat was een grote mond op te zetten en stukken in de kranten te schrijven, maar dat zij niet in staat was hem behoorlijk te ondersteunen. Hij bedankte daarop als lid en zou nu toegetreden zijn tot de A.N.A.B., welke hem ondersteuning verleent.

HOOFDSTUK IV - ANDERE STROMINGEN.

Weekblad "De Vlam" opgeheven.

Met het verdwijnen van "De Vlam" is een periode afgesloten, waarin dit weekblad bij voortduring heeft getracht op critische wijze zoveel mogelijk facetten van het socialisme te belichten. Het heeft zich bij dit streven nimmer aan enige partij willen binden.

Verschenen in Mei 1945, als voortzetting van het gedurende de bezetting illegaal uitgegeven periodiek "De Vonk", streefde "De Vlam" naar een eenheid van socialistische strijd voor de bestrijding der fascistische ideologieën, van anti-semitisme, geweldverheerlijking, chauvinisme en dictatuur, voor de herovering der democratische rechten, de vrijheid van Indië, de bedrijfsdemocratie en de internationale economische samenwerking".

Op grond van zijn principieel radicaal-socialistisch uitgangspunt werd herhaaldelijk stelling genomen, niet alleen tegen de praktijken van Moskou, doch ook tegen die van politieke groepen in Nederland, die zich socialistisch noemden, doch daarnaar niet heetten te handelen.

Het zou te ver voeren hier alle medewerkers aan de Vlam van de afgelopen jaren de revue te laten passeren, doch de namen van Sam de Wolff en Frits Kief mogen hier niet onvermeld blijven.

Reeds voor het in de openbaarheid treden van de Derde Wegbeweging werd in De Vlam een lans gebroken voor een verenigd socialistisch Europa en voor een socialistische Derde Macht tussen Amerika en Rusland. Daarbij werd uitgegaan van de stelling, dat socialisten onder alle omstandigheden een keuze tussen de Westelijke, geschakeerde, en de Russische, ongeschakeerde machtsconcentratie moeten ontwijken.

In "Paraat", het weekblad van de P.v.d.A., wordt de opheffing van De Vlam door J.J. de Voogd betreurd, vanwege zijn, ook voor de P.v.d.A. uiterst nuttig geachte critische functie, hoewel deze niet altijd werd gewaardeerd.

Daarnaast wordt het verdwijnen van het weekblad een symptoom genoemd, zowel van het wegebbend radicalisme in Nederland, als van een deels nog louter formele vrijheid van drukpers, formeel, omdat zij nog slechts bestaat voor hen "die het geld hebben".

Aan het slot van een Vlam-artikel, getiteld: "Ondanks vallen en falen. - Beschouwing bij het laatste nummer", spreekt Sam de Wolff de verwachting uit, dat de eenheid van het Socialisme zal opgroeien "met de Socialistische Renaissance, die eenmaal uit de Verenigde Staten van Amerika zal komen".

In een artikel in de Waarheid, met als ondertitel "S. de W. blijft op Washington hopen", wordt de mening verkondigd, dat De Vlam ter ziele is gegaan omdat het dit blad niet gelukt is een deel van de linkse intellectuelen en vooral de jeugd te vangen, juist omdat het blad "Alle heil van Amerika verwacht".

Het C.P.N.-dagblad beschouwt het verdwijnen van "De Vlam" juist als een bewijs van de gezonde opvattingen in bedoelde kringen en als een hoopvol teken voor de toekomst.

Nationaal Europese Jongeren Orde.

De oud-SS-officier Paul van Tienen, de leider van de Werkgemeenschap Europa, omtrent wiens activiteit in M.O. no. 10 - 1951 werd bericht, heeft in samenwerking met enkele jongeren (voornamelijk oud-jeugdstormers) te Amsterdam een jeugdgroep van de Werkgemeenschap Europa in het leven geroepen, genaamd "Nationaal Europese Jongeren Orde" (NEJO).

In het periodiek "Werkgemeenschap Europa" van 1 Juli 1952 introduceerde de secretaris van de NEJO, P. Waal uit Amsterdam, deze nieuwe jeugdbeweging bij de lezers van het blad. Hij vermeldde daarin o.m., dat de NEJO zich ten doel stelt te zijn "een hechte gemeenschap van sterke jonge kerels, die te midden van alle geestelijke vervreemding en ontaarding het geloof in de toekomst van een sterk Nederland en een vrij Europa hebben behouden".

In hetzelfde blad (October-nummer) werd vermeld, dat Paul van Tienen een brochure, genaamd "Grondbeginselen van een Nationaal Europese Jongeren Orde" opstelt, waarin de meest wezenlijke kenmerken van deze jeugdorganisatie zullen worden gekenschetst.

De NEJO heeft inmiddels een eigen blad "Jong Europa", "orgaan van de Nationaal Europese Jongeren Orde" gekregen.

Deze jongerenbeweging is onderverdeeld in "Trekken", "Wachten", "Scharen" en "Vendels", benamingen die de herinnering oproepen aan de organisatorische opzet van de N.S.B., meer speciaal van W.A. en Nationale Jeugdstorm. Een "Trek", de kleinste eenheid in de NEJO, bestaat uit zes leden, "Trekkers" genaamd. Twee "Trekken" vormen samen een "Wacht", twee "Wachten" een "Schaar" en twee "Scharen" een "Vendel".

Te Amsterdam bestaat reeds een "Wacht", die de naam "Malmö" draagt. Het is mogelijk niet meer dan een toevallige samenloop van omstandigheden, dat juist de naam "Malmö" werd uitverkoren. Deze stad in Zweden is in opspraak gekomen door het feit, dat aldaar in 1950 voor het eerst na de oorlog in het openbaar werd gecongresseerd door een aantal ex-nazi's afkomstig uit verschillende Europese landen, waaronder Duitsland. De naamskeuze wil, volgens de NEJO zelf, tot uitdrukking brengen, dat de betreffende groep haar belangstelling in het bijzonder richt op de Europees denkende jongeren in deze Zweedse stad. Met hen zal contact worden opgenomen, teneinde te komen tot uitwisseling van gegevens over land en volk. Op deze en andere wijze zal getracht worden "de Europese kameraadschap tot een levende werkelijkheid te maken".

De leden van deze nieuwe beweging zullen in een soort uniform verschijnen, t.w.: een lichtblauw overhemd of een blouse in dezelfde kleur, zwarte broek of rok, zwarte stropdas en een soort zwarte veldmuts, versierd met de "E (Europa) rune". (!)

Utrecht, Hilversum en Groningen zijn uitverkoren binnenkort een "wacht" of een "schaar" van de NEJO binnen hun muren te bezitten. Een "vendel" zal daar voorlopig nog niet kunnen uitrukken wegens nijpend tekort aan "manschappen".

Jehova's Getuigen.

De activiteit van de Jehova's Getuigen mag over het algemeen groot worden genoemd. De sekte laat zich niet in met directe politieke agitatie of propaganda, doch haar principieel afwijzende houding t.o.v. de overheden (kerken, militair apparaat) leidt vaak tot een getuigenis van fanatiek karakter.

In Nederland worden alleen reeds per week 560 zgn. "groepsboekstudie"-bijeenkomsten (bijbellezingen) gehouden. Tijdens een eind Augustus j.l. te Amsterdam belegd congres van deze sekte werden 350 personen gedoopt, die met deze ceremonie te kennen geven een nieuw leven te zullen beginnen, zonder angst voor de "Russische beer", etc. en in het besef, dat "de leeuw van Juda's stam zal overheersen".

Dat de tegenwoordige jeugd als gevolg van de oorlog verdorven zou zijn, is -- volgens de Jehova's Getuigen -- de schuld van de ouders. De laatste maken de oorlog mogelijk, zeggen zij, maar laten hem door de jongeren voeren. Bioscoopbezoek door de jeugd wordt door de J.G. funest genoemd, omdat de films steeds betrekking hebben op sexualiteit, moord en misdaad.

Het aantal aanhangers van de Getuigen van Jehova neemt steeds toe, ondanks -- zoals zij zelf beweren -- de bewuste of onbewuste tegenwerking van Overheidsorganen. "Zelfs in het Zuiden van ons land zijn mensen van felle tegenstanders tot trouwe dienaren van de Jehova's Getuigen geworden".

Op het hiervoren genoemde congres te Amsterdam, werd, tegen de verwachting in, met geen woord gerept over de gebeurtenissen te Venlo (zie M.O. Nr 5- 1952, blz 18). Alles moet, volgens een der deelnemers, met de mantel der liefde worden bedekt, "niet alleen tegenover onze broeders en zusters, maar tegenover een ieder, waarmede wij in aanraking komen". Gedurende de tweede congresdag hadden tegenstanders nabij de vergaderplaats kopspijkers op de weg gestrooid. De congresgangers zwegen ook over dit incidentele ongerief.

In tegenstelling met deze lijdzame houding staan de felle aanvallen van de Jehova's Getuigen op andere godsdiensten en hun "valse dienaren". Beschrijvingen in de trant van: "Er zijn er in het zwart met een bepaald soort pet op, en anderen, die hun boord verkeerd om hebben", tonen aan dat het niet aan alle "Getuigen" gegeven is zich te bepalen tot het terrein van de zielszorg.

HOOFDSTUK V - INDONESIË.

BOEKAREST - PEKING - DJAKARTA.

Bij verschillende gebeurtenissen op communistisch terrein waren Indonesiërs direct of indirect betrokken. Een afgevaardigde van de "Panitera Peladjar dan Pemuda Indonesia" (P.P.P.I.) te Amsterdam heeft deelgenomen aan de in September j.l. te Boekarest gehouden "council meeting" van de Internationale Unie van Studenten (I.U.S.). Namens Indonesië waren ook nog twee vertegenwoordigers verschenen. Het betreft hier Indonesiërs, die in 1951 het 3e Wereld Jeugdfestival te Berlijn bijwoonden en die sindsdien niet naar hun land zijn teruggekeerd. De afgevaardigde der P.P.P.I. heeft na terugkomst in Nederland verklaard, dat de I.U.S. slechts één doel, n.l. "de vrede" nastreeft, wat een wel wat onvolledige voorstelling van zaken is.

De van 2 tot en met 13 October te Peking gehouden "Vredesconferentie voor de landen in Azië en rondom de Pacific" werd bijgewoond door een Indonesische delegatie, die zoals in het vorig overzicht gemeld, uit Djakarta derwaarts reisde via Amsterdam, Praag en Moskou. Ook deze "conferentie", door bijna vierhonderd communisten uit tal van landen bezocht, stelde de vrede als doelwit, namelijk "de verdediging van de vrede in het Verre Oosten". Dit impliceert o.a.: propaganda tegen de Japanse herbewapening, tegen het zgn. imperialisme, tegen "de oorlogsstokers", enz. In "De Waarheid" is "het adres" gepubliceerd, dat door bedoelde conferentie werd gezonden aan de Verenigde Naties en dat voorstellen behelsde, die het communistische blad "zeer belangrijk voor het oplossen van bestaande conflicten en het versterken van de vrede" achtte. In feite bevatten zij niets nieuws.

Vakbeweging.

Verder confereerde de communistische vakcentrale "Sobsi" te Djakarta. Daar traden o.a. vertegenwoordigers der E.V.C. naar voren met "geschenken van de Nederlandse arbeiders". Ook het "Wereldvakverbond (W.V.V.) zond een afgevaardigde. Het zgn. Verbindingsbureau van het W.V.V. te Peking ten behoeve van communistische propaganda onder de arbeiders in het Verre Oosten stuurde volgens "De Waarheid" een telegram. Begroetingen werden ontvangen van tal van buitenlandse vakcentrales, waaronder die van de Sowjet-Unie, de Chinese Volksrepubliek en "de Europese volksdemocratische landen".

- Een der Nederlandse E.V.C.-afgevaardigden heeft op de Sobsi-conferentie verklaard, dat er in Indonesië armoede en hongersnood heerst en dat temidden van deze honger en ellende een kleine groep Nederlanders leeft, die in 1951 518 miljoen gulden aan winst uit Indonesië wegsleepte. De betekenis der Sobsi-conferentie was voor Indonesië niettegenstaande de internationale be-

VERTROUWELIJK

langstelling, meer van interne aard. Voor Nederland is de betekenis hierin gelegen, dat ook op deze conferentie wederom de samenwerking tussen de E.V.C. en de Sobsi tot uitdrukking is gekomen. Zij is o.a. gericht tegen de Nederlandse belangen in Indonesië.

In het P.I.-orgaan "Indonesia Merdeka" (Amsterdam) is een beschouwing gewijd aan de conferentie te Peking. Op het nastreven van de "vrede" wordt niet zozeer de nadruk gelegd als wel op "het waarborgen van de nationale onafhankelijkheid der Aziatische volkeren en van de volkeren der Pacific-landen".

Verder wordt in het blad wederom aandacht geschonken aan de R.T.C.-overeenkomsten met Indonesië, van 1949. Hoe over deze overeenkomsten in de kringen der Indonesische communisten wordt gedacht is bekend. Ten overvloede zegt een terzake handelend artikel in "Indonesia Merdeka" o.m.: "De overeenkomsten der R.T.C. zuigen het volk uit zoals dat in het koloniale tijdperk voorkwam".

21-10-1952

HOOFDSTUK VI - Voor het overzicht der stakingen in
September 1952 zie blz. 25.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN SEPTEMBER 1952.

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	Volgno
Coöp. Melkproductenfabriek "De Ommelanden" te Groningen	De directie hield zich niet aan de CAO..	De staking werd uitgeroepen door de A.N.A.B.-NVV. De BLZ-EVC trachtte tevergeefs zich in het conflict te mengen.	Staking duurt voort.	1
Aannemersbedrijf Waalberg & van Weeren werk uitvoerende te Amsterdam.	Stakers eisten bij regenverzuim uitbetaling van het volledige uurloen.	A.B.W.B.-EVC zette de arbeiders tot staken aan.	Geen resultaat. De eis der stakers werd niet ingewilligd.	2
Utrechts schildersbedrijf "Hilten" werkuitvoerende te Amsterdam.	Stakers eisten verhoging van de prestatie-toeslag.	A.B.W.B.EVC zette de arbeiders tot staken aan.	Geen resultaat. De eis der stakers werd niet ingewilligd.	3
Bouwbedrijf N.V. J.P. van Eesteren werkuitvoerende te 's-Gravenhage.	De stakers eisten hogere prestatie-toeslag.	De A.B.W.B.-EVC lokte het conflict uit.	Geen resultaat. De arbeiders hervatten op oude voorwaarden het werk.	4

V Be- De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan-
o gin tal stakers aan.
1 in De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan-
g vo- tal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is.
n rige . staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren).
o mnd. - staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uren of langer).
= staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

1 21-8

300

In de loop van de maand werd het totaal aantal stakers 176.

2

94

3

30

4

125

Aanvankelijk: 100 Per 18-9-52: 125.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30